

OZIENNIK POLSKI

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, ulica Batorego
liczba 26 (przedtem Halicka 46).

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie
9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie
1 zł. 50 ct.

Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim, rocznie
24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. —
miesięcznie 2 zł.

Z przesyłką pocztową za granicę, do całych Niemiec
rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 gr.,
do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie
80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie, niewyłączając niedziel i świąt o 8. rano.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Mariacki
liczba 6 i 7 w domu pana Kisielki; we Wiedniu,
Hamburgu, Frankfurtu nad Menem, Berlinie, Lipsku,
Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasensteina
et Vogler, we Wiedniu A. Oppel, R. Moore,
w Warszawie Reichman et Fendler, Biuro
anonimów w Paryżu C. Adam rue des Saint
Pères.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego
wiersza drobnym drukiem (petit).

Prywatna korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza.

Drobne ogłoszenia po 1 1/2 centa od wyrazu. Pomieszcze-
nia i sklepy po 1 ct. od wyrazu.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 cent. od wiersza.

Nowe kraje austriackie.

Lwów 3. maja.

Przed kilku dniami przybyła do Wiednia
deputacja bośniacka, by u stóp tronu złożyć wy-
raz głębokiego hołdu i najszybszej wdzięczności
dla monarchy, którego rząd tak okazuje pozna-
wanie dla interesów religijnych gminy serbskiej
w Mostarze. Pisma oficjalne, dla których wszelki
objaw lojalności i uznania sfer rządzących naj-
wyższym jest dowodem zadowolenia ludności,
skorzystały naturalnie ze sposobności i pośubiły w
kurs kilka artykułów, po których przeczytaniu
zdawać nam się naprawdę poczyna, że Bośnia i
Hercegowina — to istny raj na ziemi, to jakieś
rozkoszne Eldorado, gdzie mieszkają tylko sami
szczęśliwi i błogosławieni. By nasze przekonania
wzmocnić i utrwalić, tłumaczą nam pisma oficjalne
w sposób łatwy i przystępny dowody takiego zna-
mienitego i szybkiego rozwoju, który z dzikiego i
barbarzyńskiego kraju uczynił nowy przybytek
cywilizacji i dostatków ekonomicznych. „Kilka lat
genjalnej administracji austriacko-węgierskiej”, —
pisze półurzędowy organ węgierski, *Pester Lloyd* —
prowadzonej według genjalnego systemu, ułożonego
przez genjalnego męża stanu, dokonało tego
wszystkiego. Kierująca ręką, która na całym or-
ganizmie administracyjnym swoje właściwe wy-
ciśnięcie piętno, potrafiła stworzyć mechanizm,
funkcjonujący w zupełności na wzór kółek i spręż-
zyn zęzarką, w myśl najwyższego jego kierownika.
Jeżeli Bośnia i Hercegowina doprowadziły do
tego, że ich budżet roczny konczy się nadwyżką,
bez nadwężenia sił ekonomicznych narodu,
wówczas zasługa tego należy się, powtarzamy to
raz jeszcze, genjalnemu systemowi administracji
i temu i jego twórcy.

Możebyśmy się dziwiili, czytając tyle pięknych
rzeczy w organie węgierskim. Jeżeli sobie jednak
przypomniemy, że twórcą systemu był hrabia Au-
drassy, a jego obecnym wykonawcą pan Kallay,
wówczas trudno się dziwić, że *Pester Lloyd* i
system i jego wykonanie wydają się tak genjal-
nym. My najmniejszego nie mamy powodu, nie
wierzyć zapewnieniom naczelnego organu węgier-
skiego. Owszem. Jeżeli *Pester Lloyd* sam zeznaje,
że Bośniacy czynią się szczęśliwymi pod genjalnym
systemem administracyjnym, my najzupełniejszą
temu dajemy wiarę. Są jednak tacy, którzy za-
pewnienia o szczęściu i dobrobycie w krajach oku-
powanych z niemałym przynajmniej niedowierzaniem.
Pomijamy naturalnie panslawistów z zawodu. Oni
jedni tylko mają zapalczony ideał i ich chyba Au-
stro-Węgry nie potrafiła zadowolić. Pracując wśród
Słowian południowych w myśl poleceń i wskaza-
wek, danych z Petersburga, burząc i podburzając
przeciw legalnej władzy, muszą naturalnie wma-
niać ciągle we wszystkich, że wszyscy, którzy
mają tylko jaką taką wspólność z imieniem sło-
wiańskim, nie są zadowoleni z obecnego stanu
rzeczy i tęsknią do — knuta. Moglibyśmy wy-
snać podobne krzyki i lamenty, podniesione
przez wrzaskających Bośniaków w pracujących na
złotnie rosyjskim piaskach panslawistycznych w
rodzaju *Syrski List* lub *Narodne Nowine* i przejść
nad nimi bez wyrzutów sumienia do porządku
dziennego. Odzywają się jednak także gdzieś
gdzie i to w miejscu stosunkowo dość kompeten-

tnem głosy, które każą z pewną rezerwą przy-
mować piękne i różowe relacje oficjalne.
Wiemy to już od dawna i powtarzamy to po-
raz setny, że podczas przedlitawskich rozpraw
budżetowych, mówi się *de omnibus rebus et qui-
busdam aliis*. Mówiono więc w tym roku dla od-
miany podczas rozpraw budżetowych nad etatem
oświaty o Bośni i Hercegowinie. Poseł opozycyj-
ny baron v. Dumreicher unosił się także nad
systemem i sposobem, w jaki Austro-Węgry chcą
pożytkować Bośnię i Hercegowinę dla kultury euro-
pejskiej, dlatego, bo mu się zdaje, że odkrył w tym
systemie ślady tradycji terezijskich i józefińskich,
dlatego, bo sądził, że na tym przykładzie łatwo
będzie mógł wykazać bezwzględna wyższość syste-
mu centralizacyjnego i germanizacyjnego nad syste-
mem, który wrzeczono teraz panuje w Przedlitawii.
Rzecz jasna, że ten zachwyt opozycyjny nie mógł
pozostać bez odpowiedzi ze strony prawej izby po-
sełskiej, gdzie zasiadają posłowie, miewający czes-
towanie uczucia słowiańskie. Poseł dr. Rieger skorzy-
stał ze sposobności i powiedział także kilka słów
o systemie bośniackim. Mieliśmyby wielką ochotę
zgodzić się na wywody przewodcy klubu czeskiego...
„Sprawa Bośni” — powiedział dr. Rieger — nie
jest jeszcze załatwioną. Czy prowadzona tam polity-
ka do wielkich doprowadzi rezultatów, jest wię-
cej niż wątpliwą rzeczą. Powiadam otwarcie, że
jest bezsensowne niemieckimi i madiarskimi ten-
dencjami czynić zdobywcę w krajach słowiańskich.
Jeżeli się chce przyciągnąć i pożytkować te kraje,
należy respektować ich narodowość, należy bowiem
w takich krajach postępować za ideą narodowościową
a nie przeciw niej. Przyszłość pokaże, które zapa-
trywanie słuszne, a ta przyszłość może nieda-
leka.”

Nie tailiśmy się nigdy z tem, że z wielką
nieufnością przyjmujemy wszelkie hasła o wspól-
ności idei i interesów słowiańskich — to nam je-
dnak bynajmniej nie przeszkadza przynajmniej, że
każdej narodowości słowiańskiej powinna być przy-
znana swoboda i autonomia najzupełniejsza. I wła-
śnie dlatego a nie dla jakiejś niepewnej i urojo-
nej a często podejrzananej wspólności słowiańskiej,
przynajmniej słusznym wywodom dr. Riegera.
Gwałtowne przetwarzanie narodowości nigdy jeszcze
do upragnionych nie doprowadziło rezultatów. Dla-
tego z pewnem niedowierzaniem przyjmujemy róż-
ne relacje oficjalne o szczęściu, dobrobycie i
dostatkach Bośni i Hercegowiny.

Stronnicstwo konstytucyjne w Niemczech.

Mieliśmy już sposobność pisać o szczególnych
objawach wśród pobożnych sfer niemiecko-pruskich
w obec choroby cesarza Fryderyka. W wielu ko-
ściółkach ewangelickich przestano się już modlić o
zdrowie i życie chorego cesarza a błagają jeno
Boga, ażeby po powołaniu do wiecznego zbawienia
cesarza Wilhelma także cesarz Fryderyk wnet
od swych cierpień został uwolniony i ażeby zdro-
wie następcy tronu wzmożenie zostało. Ale nie
tylko w kościele czynią takie przygotowania lojal-
ne na śmierć żyjącego jeszcze cesarza. I w sferach
politycznych już teraz leżą się z tą ewen-
tualnością a pierwszym tego objawem przesilenie
w związku stronniczym kartelowym. Jak oni weź-
mie przebieg i ostateczność jeszcze niewia-
domo. Sam fakt zatrzymał jednak najwięcej w ko-
łach półurzędowych i wywołał tu rzeczywiście pa-
nieczny przestrach. Z tej też przyczyny odzywają
się w pismach oficjalnych coraz częściej i głośniej
napomnienia i nawoływania do zgody, a nawet po-
jawia się projekt przekształcenia wszystkich stron-
nicztwa kartelowego w nowe stronnicztwo t. zw. kon-
stytucyjne. Plan ten omawia półurzędowy organ
Gegenwart jak następuje:

„W obec niebezpieczeństwa, jakie zagraża na-
rodowej budowie z wewnątrz i z zewnątrz, koniecz-
nym się nam zdaje, ażeby połączyć się ściślej
wszystcy ci, którzy odważnie i z zaparciem się sa-
mych siebie partyjności dążą do tego, ażeby to,
co dotychczas w wspólnej pracy uzyskali, nie
tylko utrzymać i utrwalić, ale nadto jeszcze dalej
budować i zapewnić przed wszelkiem niebezpie-

czeństwem nawet natenczas, kiedy niennikniona
będzie strata myśla, który dla wzmocnienia budowy
rzeszy tyle wielkiego i znakomitego czynił. W tym
celu koniecznym jest, ażeby z poszczególnych stron-
nicztw utworzyło się nowe zjednoczone stronnicztwo,
któreby było zdolne i powołane być niezależnym
od zmiany czasów i osobistości, prezentantem
idei narodowej i jej trwałość zagwarantować mo-
gło nawet wtedy, kiedy już nie było, nie może sta-
nuć, którego wielkiej genjalności. To się opano-
wało pstrą gmatwaninę naszych obecnych par-
tyj i stronnicztw. Pierwszym krokiem do urze-
czywistnienia takiej idei był sojusz zawarty przy
zeszłorocznych wyborach. Ideą tego jednakowoż
zupełnie jeszcze nie osiągnięto. Trzeba zatem od-
szukać nowej, donioślejszej i rozleglejszej kombi-
nacji, która by wszystkie przeciwnie reakcji żywo-
ty zjednoczyła w wielkie niemieckie stronnicztwo
konstytucyjne, nie na to, ażeby zajmować się uzo-
nami kwestiami konstytucyjnymi, ale żeby istnie-
jącej konstytucji politycznej trzymać się bezwzględ-
nie i bronić jej przeciwko wszystkim zaczepkom
z prawicy, lewicy i środka i ażeby z pominięciem
wszystkich sporów w poszczególnych politycznych
kwestjach połączyć się celem energicznego rozwią-
zania wchodzących w rachubę kwestyj narodowych
i społecznych...”

Z dalszych wywodów *Gegenwart* okazuje się,
że podczas kiedy punkt ciężkości sojuszu obecnie
spoczywa na prawicy, ma być punkt ciężkości no-
wego stronnicztwa bardziej pociągnięty na lewą stronę.
Do tego nowego stronnicztwa mają być w ta-
skowości przyjęci tylko: 1. wolnokonserwatywni;
2. narodowi liberalowie; 3. ci konserwatyści, któ-
rzy na wszystko zgadzają się będą; 4. dawniejsi
secesjonści. Zasadniczo natomiast wykluczeni ma-
ją być: 1. skrajni konserwatyści, 2. centrum, 3.
wolnomyślni, szeregujący się około p. Eugenjusza
Richtera i 4. socjaliści demokraci.

Tak wywodzi *Gegenwart*, a za nią inne pisma
oficjalne tak, że utworzenie nowego stronnicztwa dla
strzeżenia polityki ks. Bismarcka zdaje się być tyl-
ko kwestią czasu.

Komunikat Koła Polskiego.

Na posiedzeniu Koła pos. polskiego w dniu
29. kwietnia przewodniczący p. Grocholski prze-
dłożył kilka petycji do Koła nadeszłych, w róż-
nych sprawach, które przekazano odpowiednim ko-
misiom Koła. Przed przystąpieniem do obrad o
przedmiotach postawionych na porządku dziennym
posiedzenia Koła, p. Chrzanowski zabrał głos i po-
wołując się na świadectwo obecnych członków ko-
misji redakcyjnej p. Rutowskiego, Maderskiego i
hr. Łosia, oraz przewodniczącego p. Grocholskiego,
skonstruował myślnie twierdzenia wyrażonych w te-
legramie z Wiednia do *Nowej Reformy* z 24. t. m.
o komunikatach z Koła przesyłanych dziennikom
i myślnie wiadomości o posiedzeniu Koła 23. t. m.
Następnie Koło wybrało kandydatami swoim do
komisji przemysłowej izby p. Niemcewskiego,
w miejsce p. Czykowskiego Władysława, który
złożył mandat do tej komisji.

Wreszcie pp. Romaszkan, Abrahamowicz, Le-
wicki, Serwatowski, Ruczką i Rutowski przedstawi-
li nieślusne i szkodliwe dla producentów gali-
cyjskich postępowanie na wiedeńskich targach wo-
łów; w ciągu tych rozpraw pp. Romaszkan i Ab-
rahamowicz przedłożyli następujący wniosek: „Wy-
stać deputację do ministra spraw wewnętrznych
z przedstawieniem: 1. aby raczył zbadać przez oso-
bą komisję sanitarną, o ile traktowanie bydła z
Galicii i Bukowiny na targu wiedeńskim jako ogólnie
dotkniętego chorobą psów i racie, jest uspra-
wiedliwione; 2. aby w razie konstatacji tej
choroby w pojedynczych stadach, jedynie sztuki
chore podciągnięte były pod postanowienia rozpor-
ządzeń dotyczących kontumacji, zdrowe zaś do-
puszczone były na targi zwykłe; 3. Aby bydy
dotknięte chorobą psów i racie — z zachowa-
niem wszelkich obowiązujących przepisów, bite były
mogły we wszystkich reżeniach okręgu policyjnego
wiedeńskiego; 4. Aby desinfekcji wagonów ściślej
przestrzegano i ścisłej desinfekcjonowano.”

Koło wniosków ten przyjęło i do deputacji tej
wyznaczyło pp. Romaszkan, Abrahamowicz, Se-
rwatowski i Lewickiego, oraz zastępcę przewod.
Koła, p. Jaworskiego. Wreszcie przystąpiono do
głównego przedmiotu obrad.

P. Hausner odczytał ułożone przez oddzielny
podkomitet oświadczenie, które ma być wypowie-
diane w izbie pos. skiej przy głosowaniu za prze-
kazaniem do komisji, „wniosku p. ks. Liechtensteina
i towarzyszy. (Oświadczenie to, podaliśmy wczoraj.
Przyp. Red. Dz. Pol.)

Nad tem odczytaniem oświadczeniem rozwi-
nęły się długie rozprawy, w których zabierali głos
pp. Jaworski, Grocholski, Chrzanowski, Bobrzyński,
Abrahamowicz, Czartoryski, Czajkowski Wład.,
Hausner, Sawicki, Maderski, Świeży, Lewa-
kowski Aug. i Rutowski. W ciągu tej dyskusji
niektórzy mówcy zarzucali oświadczeniu, że jest
zbyt szczegółowe i sądził za rzecz właściwą opu-
ścić niektóre ustępy, a pragnęli oświadczenia wię-
cej ogólnikowego. W końcu rozpraw przyjęło
wszystkimi głosami przeciw czterem, wniosków Bo-
brzyńskiego, brzmiały: „Koło głosuje za prze-
kazaniem wniosku ks. Liechtensteina do komisji z za-
strzeżeniem, do którego wypowiedzenia w duchu
Koła, upoważnia p. Hausnera.”

Wśród tych rozpraw wiceprezes Koła, p. Ja-
worski, złożył następujące oświadczenie: Jak tylko
ks. Liechtenstein przedłożył izbie swój wniosek, za-
raz na zgromadzeniu komisji parlamentarnych
„prawicy” (t. z. „siedmiastówka”) prosił, aby
stronnicztwa prawicy naradziły się czy będą głoso-
wać za przekazaniem tego wniosku do komisji.
Stronnicztwa: Hohenzollerna i czeskie powziły dość
rychło postanowienie w tym względzie, uchwalając
głosować za przekazaniem tego wniosku do komisji;
zaś Koło polskie dopiero 18. marca b. r.
uchwaliło taką uchwałę, a gdy większość jego od-
rzuciła, jako zbyt szkodliwą, z zastrzeżeniem, iż posłowie
polscy głosują za przekazaniem wniosku ks. Liech-
tensteina do komisji, chociaż nie zgadzają się
z treścią tego wniosku, wówczas siedmiastówka po-
słów oświadczyła, że przy głosowaniu za prze-
kazaniem wniosku do komisji bez zastrzeżenia nie
będą obecni w izbie. Zaraz nazajutrz po tej u-
chwale Koła, ks. Liechtenstein prosił posła Jawor-
skiego, a także i przybyłego już wówczas p. Gro-
cholskiego, aby reasumować uchwałę, i zgodzić się
na zastrzeżenie, gdyż inaczej nie będzie większo-
ści w izbie za przekazaniem jego wniosku do ko-
misji. Prosił też swoją kilkakrotnie ks. Liechten-
stein powtarzał, lecz Koło polskie zajęte inną wa-
żną sprawą, nie miało czasu tak się zajmować,
i dopiero po uchwaleniu wniosków o zmiany w u-
stawie o opodatkowaniu spirytusu, można było za-
proponować Kołu reasumację uchwały z 14. marca
b. r. Musi zaś uroczystość zapewnić, iż ani na po-
siedzeniu „siedmiastówki”, ani w rozmowach z ks.
Liechtensteinem nie łączono nigdy i w niczem
sprawy jego wniosku ze sprawą opodatkowania
wódki, że nawet o tem nie wspomiano, a pod
tym względem fałszywe zupełnie wiadomości o-
głaszano w dziennikach krajowych i wiedeńskich.
W tym samym duchu oświadczenia złożył
przewodniczący p. Grocholski i ks. Czartoryski.

Podając powyższy komunikat urzędowy, uwa-
żamy za stosowne ze względu na jego ostatni ustęp
przyczożyć zdanie wiedeńskiego korespondenta *N. Ref.*,
który o łączeniu sprawy wódzanej z szkol-
nym wnioskiem ks. Liechtensteina wyraża się w
sposób następujący:

„Większość Koła zastrzega się przeciwko łą-
czeniu sprawy wódzanej z szkolnym wnioskiem
ks. Liechtensteina i wręcz nawet zaprzecza tej
łączności. Niezawisła opinia kraju inaczej się na tę
sprawę zapatruje.”

„Wierzymy, że Koło polskie nie chciało łą-
czyć sprawy wódzanej z wymienionym wnio-
skiem, chociażby z tej prostej racji, że miałyby
łatwiejsze pole do działania, co jednak z tego,
kiedy okoliczności same łączą obidwie sprawy ze
sobą i co ważniejszą łączą je ks. Liechtenstein,
który czuje bardzo dobrze, iż od tego zależy zwy-
cięstwo. Zresztą p. Grocholski sam a z nim i inni

wskazywali w Kole podczas obrad nad wnioskiem
ks. Liechtensteina na oportunistyczne względy, a
p. Grocholski broniąc sprawy wniosku pytał wręcz:
jakże panowie chcą inaczej przeprowadzić
sprawę wódzaną? Później zaprzeczył p.
Jaworski łączności obu spraw ze sobą, ale
było to znacznie później i stało się wtedy, kiedy
jeden z posłów wyraźnie tę łączność za-
znaczył i jako niemoralną frymkę w Kole na-
piętnował.

„Dla ułagodzenia słusznie zaniepokojonej opinii
publicznej w kraju, podnoszą niektórzy panowie
z Koła krzyk o „mylnie” informacji niestańczykow-
skiej prasy polskiej, chcą tym sposobem wpłynąć
na opinię publiczną w duchu większości Koła, osło-
nić tajemnicą gorszące zajęcia w Kole i odwrócić
uwagę krajów od chyłnej polityki, chcą, żeby ten
kraj nie psuł twórczego się dzieła, lecz raptem
post festum znalazł się w obec dokonanego czynu,
mianowicie, kiedy słowo ks. Liechtensteina stanie
się już ciastem.”

Przy tej sposobności musimy także zauważyć
w własnej sprawie co następuje. Kiedy w *Dzien-
niku Polskim* podnieśliśmy sprawę zakulisowych machi-
nacji większości Koła, ale pewnej klikki rządzą-
cej się wszędzie systemem szarych gęsi, krakowski
Czas wystąpił przeciwko nam z filipiką tego ro-
daju, iż uważaliśmy za stosowne pominąć ją mil-
czeniem, nie mając pod ręką słownika przedpoko-
jowej rozmowy.

O ile sprawa, podniesiona w pierwszym rzę-
dzie przez *Dziennik* była słuszną, dowodem tego
następujący ustęp korespondencji powyżej cytowa-
nej: „Rząd sprząta wnioskowi Liechtensteina, do-
wodem tego słowa Gautscha przy rozprawie budżet-
owej i postępowanie Dunajewskiego w czasie ro-
kowań w sprawie wódzanej. Dunajewski rokuje z
p. Grocholskim postawił wyraźnie jako warunek
uwzględnienia postulatów wódzanych, ażeby nie
Koło, lecz cała prawica a więc i ks. Liechtenstein
je poparł.”

Minister skarbu połączył w ten sposób spra-
wę wódzaną z wnioskami ks. Liechtensteina, po-
stał *de facto* Koło polskie w zależności od klubu
klerykalnego.”

Oto prawdziwy stan rzeczy: nasze informacje
więcej były zupełnie trafne i najbrutalniejsza polemika
Czasu nie potrafił przekonać opinii, że było
inaczej, niż to my podaliśmy.

Głosy prasy z mowie dr. Gautscha.

We wczorajszym naszym artykule na temat
ostatniej mowy przedlitawskiego ministra oświaty
w izbie posłów, staraliśmy się nakreślić cytelnio-
kowi ile możności przedmiotowe i ogólne sprawo-
zanie z przebiegu rozpraw parlamentarnych w
tym dniu i wrażenia tą mową sprawionego. Bar-
dziej szczegółową i pouczającą ocenę tych wrażeń
zawierają wstępne artykuły tamtejszych pism co-
dziennych — a oczywiście każde z nich przedsta-
wia rzecz w tym duchu, jakemu stronnicztwu lub
funduszowi dyspozycyjnemu służy.

Wigie też *Fremdenblatt*, organ wysoce pół-
urzędowy i szczerzący się epitetem pisma „dwor-
skiego”, jak dawniej, zwykłym mu tonem i dyle-
ktyką hofratowską bronił każdej enuncjacji mini-
strów centralistycznych, tak dziś ze sumiennością
wytrawnego biurokraty spełnia ten swój obowiązek
w obec kolegów hr. Taffego. Zresztą pan minister
Gautsch — jak to jest rzeczą notoryczną — za-
żywa pokrojonych sympatyj właśnie w szeregu
opozycji niemieckiej, przeto *Fremdenblatt* nawet
w tej mierze miał tym razem znaczenie ułatwione
zadanie i mógł wynurzać się całkiem już *con amore*,
gdy przyszło mu zdać sprawę o ostatnim wystąpieniu publicznem tego ek. mini-
stra oświaty. U wstępu tedy zaznacza, że dawno
nie wygłasza przemówienia któregośkolwiek mini-
stra z taką ciekawością, jak to miało miejsce tym
razem. Nie było bowiem dla nikogo tajemnicą,
iż część stronnicztwa rządowego (to jest pra-
wicy) specjalnie w obec dr. Gautscha prze-
dziergnęła się w zawziętą opozycję. I rzeczywiście
przy otwarciu rozpraw nad budżetem minister

z bliska tę, która pierwsza potrafiła wa-
serce mego przyjaciela. Nie nie mówię Kamil
że go widziałem, udałem się za kulisy i wszedłem
do foyer artystów. W tej chwili odgrywały się
sceny, w których nie występowała Armanda, sie-
działa więc w foyer.

W roku trzymała śliczny bukiet i kwiatami
z niego obdłaziła właśnie wszystkich swoich ko-
legów. Chociaż mnie nie znała, widząc wchodzą-
cego, podesza ku mnie i obdarzyła równie jak
drugich kwiatem ze swego bukietu.

— Zkąd u diabła masz te kwiaty? — zapy-
tał jej jakiś wielki drab grający rolę Atlasa, ko-
sząc się na ławce i podracając do sufitu swoją
brodę z białej przędzy.

— Nie wiem, odpowiedziała Armanda, która
stała teraz przed lustrem i wkładała różę między
gors i trykot, tak, że zaledwie kilka listków było
z niej widać.

— Aha! nie wiesz, odezwał się jeden z akto-
rów przedstawiający „Rzekę”, który tymczasowo
usiadł na swojej urnie.

— Z pewnością że nie wiem, powtarzam ci.

Przyniesiono mi dzisiaj ten bukiet i przyjęłam go.

— I nie nie było przy bukiecie?

— Owszem, był list.

— Pokaż go nam.

— Nie.

— Dlaczego?

— Dlatego, że tobie nie do tego. Ja cię nie

proszę żebyś mi pokazywała listy, które odbierasz
od kobiet, przysyłających ci bukiety.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Łoża gratis.

Przez:

Aleksandra Dumas'a.

(Ciąg dalszy).

Dotychczas Kamil okazywał głęboką pogardę
dla całej literatury dramatycznej, a pierwsza rzecz,
do której tak się zapalił, była właśnie jedną z
tych sztuk, których zaletą nie jest wysoka wartość
literacka. Była z pewnością inna przyczyna tej
manji teatralnej. Postanowiłem obserwować Ka-
mila i odgadnąć jego tajemnicę w razie, gdyby
mi się sam z nią nie zwierzył. W oznaczonej go-
dzinie stawiliśmy się na *rendez-vous*. Mój przyja-
ciel już od dłuższego czasu nie oczekiwał; w
ubraniu jego była pewna staranność. Co to miało
znaczyć? Kupił przy kasie bilet i weszliśmy.

Ja miałem wolny występ i usiadłem koło niego.
Właśnie podniosiono zasłonę. Podczas kilku pierw-
szych odsłon Kamil był trochę rozstrzępiony, ale
nadeszła chwila, w której całą uwagę zwrócił ku
scenie, do tego stopnia, że nie słyszał kilka razy,
gdy do niego mówili.

Pochylił nad poręczą fotelu, który był przed
nim, opierał się o nią dwoma łokciami i trzyma-
jąc szklą w obydwóch rękach, lornetował zawzięcie
osoby grające w tej chwili. Otóż, osób tych było
wszystkiego dwie: mężczyzna i kobieta. Mężczyzna
był umazany jak straszyna; kobieta była cudo-
wnie piękna. Kamil lornetował kobietę, nie było
najmniejszej wątpliwości w tym względzie.

— Na kogo tak się patrzysz? — zapytał
go, tracąc łokieć, gdyż inaczej nie byłby mnie
słyszał.

— Na tę, która jest na scenie.

— Więc to zwierzę ssące tak ci się podoba?

Kamil zrozumiął tę aluzję do swej teorii o
kobietach i powtarzał wzdychając:

— Ona jest bardzo piękna!

Trzeba wam wiedzieć, że kostium, który miała
tym razem na sobie, nie dopuszczał żadnych wą-
tpliwości, co do piękności i elegancji jej kształtów.
Grała rolę jakiejś nimfy, spodniczka sięgała za-
le dwie kolana i za najmniejszym ruchem stawała się
niemał zbyt czarna, odsłaniała bowiem to, co za-
krywać było jej przeznaczeniem.

Nogi miała pięknie zakręglone, stopę wąską,
małą i wysoką na podbiciu. Trykot cielistego ko-
loru okrywał jej gors, odsłaniając, co tylko można
było pozostawić niezakrytem. Ten trykot zaryso-
wywał gładką kibi i ujmował w karby pełne
kształty, gładkie i owalne, które zwracały na siebie
staregożytny J unony, a ręce delikatne, jak u kró-
wej. Wyobraźcie sobie na tym korpusie, śliczną
główną, uwiecznioną czarnymi włosami, wśród któ-
rych wity się gałązki liści i kwiatów, dające tej
głównie wdzięczny profil, opromieniony pełnem
ognia wejściem, czarne brwi dodające jeszcze
oczom blasku, noszek prosty i delikatny, usta wil-
gotne i wyzywające, otwierające się jak etui z na-
szynkiem perła, a bledniecie mieli obrazy nimfy,
którą Kamil tak uparcie lornetował. Grała bardzo
wdzięcznie swoją rolę i nie zdawała się być za-
wstydzoną swoim kostiumem.

— Co za śliczna dziewczyna, powtarzał mój
przyjaciel, skoro zeszła ze sceny.

— A co, prawda, że to więcej warta, jak
wygląda w Atenie, albo w Obserwatorium?
Gdybyś był spojrzawszy raz przez teleskop, ujrzał
to, co teraz widzialesz przez lornetę, byłbyś z pe-
wnością częściej chodził do teatru, a rzadziej na
wykład.

— Co za niezrównana istota! co za czystość
linij co za wytworność kształtów! nie przestawał
powtarzać Kamil.

— Powiedz no, więc to dla tej kobiety przy-
szedłeś dzisiaj tutaj? Czyż byłbyś w niej zakocha-
ny? zawołałem takim tonem, że aż bliżej wi-
dzowie, obejrzel się na mnie.

— Ale gdzież tam, odpowiedział Kamil rumie-
niąc się, przecie mnie znasz, że nie jestem taki
chochliwy; chociaż przynajmniej, że widzenie tej
dziewczyny, sprawia mi przyjemność. Nie równie
pięknego nie widziałem; to uwielenie, a nie mi-
łość. Podziwiam ją artysta, nie jak kochanek.
Przecież idzie się oglądać piękny posąg, dla czegoż
nie miałbym przyjść popatrzeć na piękną ko-
bietę?

— Cóż za zmiana od dnia wczorajszego!
Tak więc — zapatrujesz się na kobiety, które nie-
dawną nazywałeś formami do reprodukcji, istotami
przeznaczonymi do wydawania innych istot w celu
opatrnościowym.

Kamil nie nie odpowiadał.

— Więc przyszedłeś tylko po to, aby ją zo-
baczyć? zapytałem.

— Tak jest.

Nie ma lepszego nad Pader kłający do upiększenia twarzy, pudełko po 60, 70 ct. i 1.20.

oświaty, ujrzał się p. Gautsch w obec koalicyj lewicy (?) ze słowiańskimi opozycjonistami z prawicy — zjednoczone chwilowo żywioły różnorodne obrały go sobie za cel ataków. Lewica gromiła ministra, jako krwawiecia słowiańskości (!) — podczas gdy prawica mieniła go germanizatorem. Po czyjej stronie była prawda? — pyta z udamen zmiennym *Fremdenblatt*. Czyż można być równocześnie reakcyjnym i liberalnym Niemcem i Słowianinem? Lub być może lewicą dla tego jeno brała udział w tej walce przeciw p. Gautschowi — zwraca się w tem miejscu dworski półurzędowiec do bliższych jego sercu Niemców i tu już najwidoczniej wyłożyło się z worka. — ponieważ będzie wierną tradycją, wszędzie i zawsze musi ona być tam obecna, gdzie ewentualnie możnaby obalić jakiegoś ministra, nie zastanawiając się przedtem, czy sama zyska lub straci na tem obaleniu? — Grobowa cisza, którą cała izba odpowiedziała na mowę ministra, ukłóła boleśnie urzędowego publicystę. Jak to... sam minister przemawiał i nikt a nikt, choćby jeno z kurtoazji nie złożył dłoni do oklasku? Czyżby doprawdy był tak złą była ta mowa i nie zawierała nie takiego z cembry łąka zgodzić się mogła? Cała reszta artykułu *Fremdenblattowego* poświęcona jest je inostronnej interpretacji przemówienia ministerjalnego i ma oczywiście na celu przedstawienie z jednej strony wysoki rozum polityczny i gorliwą dbałość o interesy monarchji dzisiejszego szefa oświaty w Przedlitawiu — z drugiej jest polemiką z niedźwiedziami Czechami, dla których przecież dr. Gautsch tyle ustępstw poczynił.

Wszystko to samo, tylko, rzecz prosta, inni słowy wypowiedział drugi organ ministerjalny, *stara Presse*, o mowie ministra oświaty. Gdy minister skończył, ani jeden protest, ale też ani jeden oklask nie odezwał się w izbie. Dowodzi to — zdaniem *Pressey* — o potężnym wrażeniu, jakie słowa dr. Gautscha wśród zgromadzonych wywołały. Mowa ta nie była wypowiedzianą dla miłości lub przypodobania się któremukolwiek stronnictwu — ale też i żadne z nich nie mogło zapoznać jej znaczenia. — Dalej następuje pienia pochwalna na cześć ministra, *ut supra* i znówu wyniki pod adresem niewiedzących Czechów, dla których przecież — jak w ogóle dla wszystkich narodowości — rząd żywi zawsze najlepsze chęci, o ile jednak ich rozmaite postulaty nie kłócą się z interesami monarchji; kończy zaś rzecz swoją taką admonicją dla Czechów: „Nie wiemy, jakie wrażenie sprawiły oświadczenia ministra na postach czeskich. Jeśli oni atoli chcą po wyzwoleniu się z narodowościowego zacietrzewienia, trzeźwym okiem patrzeć na rzeczy, to przyjdą sami do przekonania, iż nie mogą nie lepszego uczynić, jak ostatni ten głos upomnienia ministerjalnego trzymać sobie zawsze przed oczyma: Rzeczowistość, umiarkowanie i sprawiedliwość“.

W długim artykule, zabarwionym od początku do końca szczerą sympatią dla dr. Gautscha, dochodzi nareszcie organ centralistów wiedeńskich, *N. fr. Presse* do konkluzji, niezbyt pono dla samego dr. Gautscha pożądaną, że efekt wywołany ostatnią jego mową — którą dodamy nawiasem — *N. fr. Presse*, w całości aprobuje — powinien przekonać go aż nadto, iż w gabinecie hr. Taaffe'go nie ma dla niego miejsca. On, zdaniem *Nowej Presse*, radby sprawować swój domniemy urząd w całym tego słowa znaczeniu „po nad stronnictwami“, w interesie państwa i dla tego nie może mieć poparcia u stronnictwa rządowego, które chce w każdym ministrze widzieć przedewszystkiem wykonawcę swoich partykularnych interesów. Dostało się od *N. fr. Presse* przy tej sposobności także p. Dumreicherowi i tym członkom lewicy, którzy w atakach przeciw Gautschowi Czechom rękę podali. Czego oni chcą właściwie? — woła ona z oburzeniem. Czyż sądzi, że na obaleniu Gautscha zyskają? Wszak tylko stracić mogą, bo z pewnością jego następcą nie będzie takim szczerym choć utajonym przyjacielem centralizmu niemieckiego. — Ten argument bardzo charakterystyczny dla dr. (i., jako członka „autonomistycznego“ gabinetu, nie stoi wprawdzie tak wyraźnie wypisany, lecz wyzwytać go można, jak to zaznaczyliśmy powyżej i we *Fremdenblacie*, pomiędzy wierszami.

Reszta pism wiedeńskich, jak *Wien. Allg. Ztg* i oba *Tagblätter* również gorąco biorą Gautscha w obronę i nadzwyczajnie nie mogą opozycji w Jönne prawicy. Dla Czechów robi minister tyle ustępstw, Polacy otrzymali przyrzeczenie, (!) że fakultet medyczny we Lwowie zostanie utworzony, Słowcom obiecano paralielki w szkołach średnich i jeszcze za mało tego wszystkiego tym nienasyconym Słowianom! W zachwieju dla ministra posuwają się nie nurzędowe pisma aż do komercyjności. Oto robia Gautscha bohaterem mecenazem austriackiej idei państwowej, której podniosła manifestacja była jego mowa ostatnia i na podziękę dają mu do zrozumienia, że choćby nawet teraz stracił swoją tekę, to Niemcy pamiętają o nim i w danym razie wynagrodzą mu portfelem w gabinecie centralistycznym to dzisiejsze poświęcenie. Ponośłaba to pociecha dla p. Gautscha...

W zupełnej przeciwnym tonie, namietnie i ostro, zwraca się natomiast czechski *Politik* przeciw rządowi i specjalnie przeciw ministrowi oświaty. Artykuł ten robi wrażenie, jak gdyby był uzupełnieniem dość ogólnego i łagodnego filipiki dr. Riegera w izbie poselskiej, jak gdyby organ klubu czeskiego, chciał rządowi do wszystkiego bez ogródek i dopowiedzieć, co przewódca Staroczechów, z podobie dyplomatycznych w swej mowie pominał. Po wyczerpaniu krzywd, zadanych narodowi czeskiemu przez obecnego ministra oświaty i odparcia jego zarzutów, kończy *Politik* zapewnieniem, że państwo nie potrzebuje niczego obawiać się od Czechów, którzy przez tyle wieków składali dowody swej lojalności dla monarchji i dynastji, że przeto zupełnie zbytecznie pozuje p. Gautsch na obrońcę austriackiej idei państwowej i że prawdopodobnie czyste prawo, potrzeby faktyczne i uzasadnione życzenie 6 milionowego ludu odnosią w kasie zwycięstwa nad nieprzychylnymi dlań zapędami ministra.

Z prowincji.

Skołe 1. maja. (Akcja ratunkowa). Przy ogólnem narzekaniu na trudne warunki rolnictwa, przy zastój tu w handlu jak w przemyśle, wśród groźnej a niepewnej konstelacji stosunków politycznych, przychodzi nam jeszcze co chwila słyszeć z różnych stron naszego biednego kraju o kłaskach powodzi, pożarach itp. Wiadomo już, że dnia 29. marca padło ofiarą strasznego pożaru m. m., malowniczo położone górskie miasteczko, Skole, a połowa biednych mieszkańców, około 1000 ludzi, została bez dachu i środków do życia. Wyrprowiana już niejednokrotnie ofarność publiczna i teraz zgromadziła zawiązanemu komitetowi ratunkowemu zaspokoić pierwsze potrzeby pogorzelców, zewsząd otrzymywaliśmy wiktualy, zboże, kar-

tofle i odzienie; szczególnie mieszczaństwo z pobliskiego a niedawno podobną klęskę uświadomzonego miasta Strzja za pośrednictwem kupców pp. Lechickiego i Kosterkiewicza, oraz brzoźnika p. Stupnickiego zajęli się gorliwie losem nieszczęśliwych, pożyczanie a nawet święconą, chleb, ziemniaki, odzież itp. w znaczniejszych nawet transportach przychodziły tu z ich ręki i rozdane zostały pogorzelcom, a dyrekcja ruchu kolei państwowej we Lwowie z wszelką gotowością zezwoliła na bezpłatny przewóz koleją do Skolego wszelkich posyłek do komitetu ratunkowego.

Otóż wielu już znalazło się litosiwość ludzi, którzy serdecznie odczuili klęskę naszego miasteczka, a według wykazu składek co 15 dni przez komitet ogłaszano, wynosi suma dotychczasowych datków 4.200 złr. Czemże jednak jest ta kwota w porównaniu do ogromu szkody przez srogi żywioł w kilku godzinach wyrządzonej? Pozostałe domy nie są w stanie pomieścić całej ludności; zatem pogorzelcy już od miesiąca dnie i noce spędzają na swych ruinowiskach, czekając zmiłowania bożego i chyba cudu jakiego, któryby im swa domki odbudować pozwolił. Całe zadanie komitetu ratunkowego skierowaniem jest obecnie do pomocy w odbudowaniu miasteczka, każdy grosz schłachetną dłońmi nadesłany gromadzimy skrzętnie i dokładamy wszelkich starań, by pogorzelcom dostarczyć materiałów budowlanych.

Las miejski już jeżył pod toporami, wkrótce i cegielnia stanie; komisja budowlana przy pomocy inżyniera rady powiatowej pracuje nad regulacją ulic i placów, słowem, wszystko się krząta; ale nieliczna inteligencja miasteczka z poświęceniem swego czasu i trudu pracuje nad powołaniem Skolego napowiód do istnienia, lecz niestety środki dotychczasowe są za szczupłe! Realności tutejsze, nie mając jeszcze ksiąg gruntowych, nie mogą liczyć na kredyt hipoteczny, przeto jedynie wypłacone przez towarzystwa asekuracyjne wynagrodzenia około 40.000 złr. i dobrowolne dotychczasowe datki w sumie 4.200 złr. stanowią cały fundusz na pokrycie szkody przez pożar wyrządzonej, która wynosi w domach 115.000 złr., a w ruchomościach 47.000 złr.

Cyfrę tę wykazują dosadnie w jak trudnych warunkach znajduje się komitet ratunkowy, cały miesiąc mozolnej pracy całe pasmo gorliwych zabiegów — okazuje się obecnie bezowocnem, albowiem prócz odczuwanych wszystkich czasopismach krajowych i wielu zagranicznych, rozpisanio listy do wżz szkich rad powiatowych, do wszystkich magistratów i zwierzchności gminnych, do wszystkich osobistości wysoko postawionych i rozporządzających znacznymi kapitałami, a wynikiem dotychczasowym tych wszystkich kroków jest suma 4200 złr., w co wchodzi już wspaniały pochodzący ze szczerobliwej a przy każdej nadarznej sposobności niezawodnej dłoni monarchji dar w sumie 2000 złr., datki namiestnictwa 250 złr., galic. kasy oszczędności 300 złr., rady powiatowej stryjskiej 100 złr., tejeże prezesa 100 złr., braci Groedel 500 złr., mecenasowej Mojszyskiej w kwocie 50 złr. i Wilhelma Poschingera 50 złr. i inne.

Komitet ratunkowy dla wyjątkowo biednych pogorzelców Skolego, zwraca się tedy ponownie do wszystkich litosiwość serc z usilną prośbą o jak najliczniejszą a choćby i najdrobniejszą datki pieniężne. Panowie co mieszkacie w zbytkownych pałacach, wilaach, dworach, oraz wszyscy co zajmujecie wygodne domy w mieście i na wsi, pamiętajcie o nieszczęśliwych współobywatelach, którzy tylko za waszą pomocą chociażby małą lepiankę z najkonięczniejszym nakryciem, oraz niezbędne narzędzia do zapracowania na chleb powszedni — osiągnąć zdołają!

Ci, którzy w Skolem zacerpnęli orszekwiącego powietrza, co poprawili swe zdrowie nadwątłone życiem wielkomiłośnym, przychodzą z najmniejszą pomocą do odbudowania Skolego, spłaca nietylko dług wdzięczności i spełnia *officium boni viri*, ale nadto przyczynia się do tego, iż miasteczko nasze jak Fenix z popiołów powstałe, czyściej i zdrowiej jako dotąd, da im na lato miłe i ożywcze pomieszczenie, a jeżeli jeszcze i szanowna dyrekcja ruchu kolei państwowych we Lwowie wyjedna nam u jenerałnej dyrekcji w Wiedniu wolny lub przynajmniej żniżony przywóz materiałów budowlanych, co nam łaskawie przyrzeka, nateczas zadanie nasze będzie znacznie ułatwione, z większą energią podejmiemy naszą mozołną akcję ratunkową, wstąpi w nas nadzieja, którą niestety tracić zaczynamy.

Nie możemy pominąć tej sposobności, by nie wyrazić szczerego podziękowania dyrekcji kol-i, iż letni drugi pociąg ze Lwowa do Skolego (jak się z radością dowiadujemy) i w tym roku od 1. czerwca zaprowadzą postanowiła, w ten sposób bowiem uwzględnione zostaną przynajmniej przez lato, najślusniejsza potrzeba przemysłowców i najgorętsze życzenie ludności. **Dr. Mironowicz, ks. Wł. Marcinko, Nartowski.**

Tłuste 2. maja. (Notariusz). W tych dniach opuścił nasze miasteczko dr. Karol Lenartowicz, notariusz, przenosząc się do nowej swej siedziby w Kamionce. W czasie kilkuletniego pobytu w Tłustem, pozyskał p. L. ogólną sympatię; odznaczał się niezwykłymi przyruchami serca, zaojęnością charakteru i pełnym taktem przy wrodzonej sobie skromności, które to dary łączyły się w nim w harmonijną całość i czyniły go miłym i nieocenionym towarzyszem w naszym społeczeństwie miasteczkowem. Złą czy dobrą drogę dzielił z nami zawsze dr. L., dlatego ogólny żal nasz towarzyszy mu do Kamionki.

KRONIKA.

Wiadomości osobiste. Kustosz kapituły metropolitalnej, ks. dr. Feliks Zabłocki został mianowany dziekanem tejeż kapituły, a biskup-sufragan ks. Puzyra, kustoszem kapituły. — Wydział krajowy zamianował radcę dworu, dr. Kazimierza hr. Bade-niego, zastępcą prezesa rady nadzorczej Banku krajowego.

Kalendarz. Piątek (4.): Florjana mecz. — Wnie-czyśława. Wschód słońca o godz. 4. min. 31, zachód o godz. 7. min. 22.

Kalend. myśliwski. W maju wolno po-lować na cietrzwie i głusze.

Z życia towarzyskiego. W dniu 26. zm. po-błogosławionym został w Dreźnie w kościele zamko-wym królewskim związek małżeński pomiędzy p. Sta-nisławem hr. Hutten-Czapskim na Birznanach, a hr. Jadwigą Potulicką, córką śp. hr. Józefa i hr. Ofelji z hr. Skórzewskich. Obrządku kościelnego dopełnił stryj panny młodej, ks. Adam hr. Potulicki, kanonik metropolitalny ołomuński, a proboszcz kapituły krol-ueryjskiej.

Uroczystość nabożeństwo w rocznicę konstytu-cji 3. maja odbyło się wczoraj w kościele archi-katedralnym, przy niezwykle licznyim ndziale publiczności i akademickiej młodzieży. Po mszy solennej wstąpił na kazalnicy ksiądz Siemicki i zagna-czywszy pokrótce doniosłość konstytucji 3. maja, za-chęcił zgromadzonych do wiary w Boga, nadziei w odrodzenie Polski i miłości ojczyzny, poemem z tysiąca pierśi wzniosły się przed tron Najwyższego błagalne

pieśni: „Boże coś Polskę“ i „Boże ojcie, Twoje dzieci“.

Temperatura. Barometr poszedł w górę. Średnia temperatura była + 14.4°C, najwyższa + 20.0°C, najniższa + 8.6°C.

Na dziś zapowiada stacja spozatrzeń Szkoły po-litechnicznej: Wiatr o zmiennym kierunku z połu-dniowej strony, średnia temperatura doby około 16°C, stan nieba zmienny, powietrze mierznie wilgotne, po-godnie.

Mianowania. Minister sprawiedliwości mianował adjuktą sądu powiatowego w Radowcach, Włodzi-mierza Michalskiego, adjuktem sądowym w Czer-niowcach; a auskultantów: Juliana Olifskiego w Czer-niowcach i Michała Koralewicza w Suczawie, adjuktami sądów powiatowych, pierwszego dla Zastawnej, drugiego dla Wyzniny.

Przewodzący księgi gruntowe w Przemyślu, Bro-nisław Waligórski, mianowany dyrektorem urzędów pomocniczych przy sądzie obwodowym w Tarno-polu.

Przeniesienia. Adjuktki sądowi: Florian Mali-nowski przeniesiony z Turki do Jarosławia, a dr. Tadeusz Prągowski z Jarosławia do Turki.

Z uniwersytetu. D. 7. bm. prof. uniw. krak. Oet-tinger obchodził będzie 70. rocznicę swych urodzin. Dzień ten urodzin ożoigodnego profesora uczci wy-dział lekarski, składając *in corpore* życzenia swoje, towarzystwo zaś lekarskie urządził w dzień ten uroczę w sali towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń. — Prof. dr. Maksymilian Nowicki w dniu 2. czerwca b. r. ukończy 25. rok swaj działalności, jako profesor szkoły jagiellońskiej. Był uczniowie jego oraz wszy-scy, którzy znają i uznają jego prace naukowe, za-mierzają uczcić ożoigodnego profesora doręczeniem al-bumu ze swojemi fotografiami. Do tej owojci przyłą-ży się i krajowe towarzystwo rybactwa, którego za-łożycielem, prezesem duszą i jest profesor dr. No-wicki.

Reforma okręgów szkolno-inspektorskich. Mi-nister oświecenia zatwierdził zaprojektowaną przez kraj. radę szkolną częściową regulację okręgów szkol-nych. Regulacja ta polega na tem, że przez zmianę w ugrupowaniu powiatów politycznych z 11 dotych-czasowych okręgów powstanie 15 nowo zorganizowa-nych z osobnymi inspektorami szkolnymi. Powstaną tedy cztery nowe posady inspektorskie. Nowe okręgi inspektorskie obejmować będą następujące powiaty po-lityczne: 1) Wadowie i Chrzanów. 2) Żywiec i Biała. 3) Kraków i Wieliczka. 4) Sanok i Brzozów. 5) Lisko i Dobromil. 6) Przemyśl i Mościska. 7) Jaworów i (Gródek, 8) Sambor i Rudki. 9) Staramie-sto i Turka. 10) Drohobycz. 11) Lwów. 12) Bóbrka i Przemyślan. 13) Rohatyn. 14) Tarnopol. 15) Zba-rz i Skalat. Na nowe okręgi inspektorskie wyzna-czone zostały rzeszaty, zastępujące kosza poerdy i djety, w wysokości 500—650 złr.

Przeniesienia notariuszów. Minister sprawie-dliwości przeniósł notariuszów: dr. Władysława Pa-sławskiego z Kozowy do Chrzanowa; Franciszka So-botę z Nowego Sioła do Kozowy, a dra Piotra Isse-czeskula z Dorny do Suczawy.

Rada zawiadowcza tow. biblioteki słuchaczów prawa zamianowała, w odszczególnieniu gorliwiej i skutecznej działalności w komitecie balu prawników (czysty dochód przyniósł towarzystwu kwotę 348 zł. 58 ct.), członkami wspierającymi pp.: dra Balasita Augusta, dra Czarykowskiego Jana, dra Janowicza Aleksandra, Jasieńskiego Aleksandra, dra Alfreda Kar. Kannego, Heyderera Henryka, Włodzimierza hr. Zo-sia, dra L. Majewskiego, Edmunda Mochnackiego, Jakóba Simonowicza, dra Stanisławskiego Artura i dra Staroczewskiego, Stanisława.

Członkami komitej egzaminacyjnej dla egza-minu państwowego przy szkole politechnicznej we Lwowie zamianowani zostali: inspektor i szef oddziału warsztatowego przy dyrekcji kolei państwowej p. Jaromir Tueek jako wiceprezes komisji i egzaminator z działu budowy maszyn i p. Wacław Przetocki, inspektor budowlali salinarnych przy tut. kraj. dyrekcji skarbu.

Sezon kąpielowy w niektórych zakładach lecz-nicznych galicyjskich rozpoczyna się już w bieżącym miesiącu. Z tego względu zamieszczamy wykaz lekar-zy, którzy w zakładach tych podczas sezonu ordy-nować będą. Krynica: drowie Blatek, Chwistek, Kopf, Lorenski, Mars i Skórzewski; Krzeszowice: dr. Dura; Lubień: dr. Stembart; Pustomyty: dr. Nowacki; Rabka: dr. Gluchowski; Rymanów: dr. Dukiet; Szwosowice: dr. Filimowski; Szczawnica: drowie Gluzinski, G-umowski, Doskowski, Kołczkowski, Nieszkowski, Sei-borski, Trembecki, Zaręba; Truskawiec: drowie Dietzius i Plech; Zegiestów: dr. Zgórski.

W zakładach wodoleczniczych (hydropatycznych) ordynować będą: Bystra (Szlązk) dr. Momiczkowski; Jaworze (Szlązk) dr. Smoleński; Kisielka (pod Lwo-wem) dr. Majewski; Krynica: dr. Ebers, (dyrektor zakładu rządowego) dr. Ciercha (asystent); Morszyn: dr. Medwey; Zakopane: drowie Chramiec i Piasecki.

W sprawie defraudacji, popełnionej w towar-zystwie handlu skór, o czem wczoraj donieśliśmy, notujemy dodatkowo, że Wiktor Żabka był z zawodu szewcem, zatrudnionym przez długi czas w magazynie obuwia p. Aleksandrowicza, a następnie otrzymał we wspomnianem towarzystwie najpierw posadę magazy-niera, a później zastępcę kasjera. Godność tę pełnił Żabka pierwotnie z gorliwością, niestety rezultat oka-zał się w końcu wcale niefortunny. Nie możemy także pominąć tej okoliczności, że kasa towarzystwa nie była zamknięta na dwa klucze.

Dyplom członka honorowego Towarzystwa ochrony zwierząt w Wiedniu, zostającego pod pro-tektozatem arcyksięcia Rudolfa, otrzymał temi dniami sekretarz Towarzystwa lwowskiego p. Feliks Lewan-dowski. Jestto już drugie wyszczególnienie sekretarza tutej. Towarzystwa, który przed laty otrzymał podobny dyplom od Towarzystwa monachijskiego. Zwa-żywszy, że Niemcy nie są tak skory do wyszczególni-ania zasług Polaka, czyni to zaszczyt, że prawdziwa i rzetelna zasługa doznała i za granicą uznania.

Zaprowiantowanie Warszawy w razie wojny. Przed kilkunastu dniami komendant miasta jenerał-adjudant Swistonow i gubernator warszawski jenerał-lejtnant Medem, odbyli z kilku znacznieszymi obywatelami i przemysłowcami miasta Warszawy naradę, na której obradowano nad zaprowiantowaniem miasta w razie wojny i oblężenia.

Jenerał Medem głównie miał na myśli zaopa-trzenie w żywność wojska, traktując co najmniej z dziawną bezwzględnością mieszkańców. Twierdził np., iż całą ludność żydowską (blisko 120.000 głów) będzie można z Warszawy wydzielić (wysiedlić).

W toku obrad oblężono, iż celem odpowiedniego zaprowiantowania Warszawy trzeba mieć na składach około 3 milionów pudów z zboża. Rezultatem obrad było utworzenie komisji, złożonej z przemy-słowców i obywateli, która złożyła odpowiednio wy-pracowany memoriał jenerał-gubernatorowi Hurce. W memoriale tym przejawia się zapytanie, iż od-powiednie zaprowiantowanie miasta o tyle ma widoki korzystniejszego urzeczywistnienia, o ile na tę sprawę wpływać nie będą władze wojskowo-policyjne.

Walka lekarzy toczy się u łóża chorego Fryde-ryka III. Do niedawna toczyli ją przeciw dr. Macken-

zie'mu. Schweninger i Bergmann, kreatory kan-celera. Obecnie dr. Bergmann dostał odprawę. Pisma berlińskie komentują ją w sposób następujący: Oto podczas porannej konsultacji ubiegłego czwartku wręczył dr. Bergmann Mackenzie'mu list, w którym go uprasza, by ze względu na napaści, jakich się w obec niego dopuszcza w *Kreuz-Zeitung*, zechciał z nim nadal mówić tylko o kwestjach, ściśle dotyczących zdrowia monarchy. Po odbyciu konsultacji odpowiadzał Mackenzie Bergmannowi (listownie), że uwaga jego była zupełnie błędną, albowiem — o ile sobie przypomina — nigdy nie rozmawiał z nim o czem innem, jak o stanie zdrowia monarchy. Następnie z polecenia cesarza zaprosił Mackenzie na następną konsultację dra Bardelebena. Jeszcze przed wysłaniem tego zaproszenia upraszał dr. Bergmann u ks. Rado-lińskiego o zwolnienie go od obowiązków...

Przesłano dra Schweningera pismo *Freisinn. Ztg.*; „Schweninger przed dziesięciu laty był skazy-ny na karę więzienia. Z tego powodu postradał też posadę docenta prywatnego w uniwersytecie monachijskim. W roku 1885, wbrew wyraźnemu protestowi fakultetu medycznego w Berlinie, mianowany został nadzwyczajnym profesorem dermatologii, dla której u-tworzoną została osobna katedra. Skoro w lutym t. r. podniesiono sprawę jego przeszłości i nominacji w parlamencie, oświadczył br. Gossler, minister oświaty, że wprawdzie zarzuty, podniesione w izbie, przema-wiają przeciw nominacji profesora, jednakowoż ze względu na konieczność zatrzymania tej osobistości w Berlinie dla zdrowia najwybitniejszego męża stanu, nominacja ta musi być zatwierdzoną.

Pojedynek. Z Paryża donoszą: Onegdaj w lasku Longchamps odbył się pojedynek na pistolety pomię-dzy dziennikarzami Dupuis i Habert, z powodu polemiki w sprawach krytyki artystycznej. Dupuis po pierwszym wystrale padł nieżywy; przeciwnika i sekundantów aresztowano.

Armja zawiązania wkroczy niebawem do Nie-mie przez Kiel. Zbudowano tu na rachunek armji świątynię, która w tych dniach zostanie poświęcona. Bawił tam przez czas dłuższy niejaki Bailton, sekre-tarz Botha, który został wydany przez pruskie władze. W miejsce jego objął naczelną komendę ka-pitan Treite, urodzony w pobliżu Szczecina i pruski poddany. Kapitan Treite zajął się gorliwie misją agi-tacyjną, zwłaszcza między ludem wiejskim.

(m.) **Dyrekcja Towarzystwa kredytowego** ziemskiego mianowała na onegdajsem posiedzeniu adjuktami pp. Bronisława Leszczyńskiego i Erne-sta Giertiera.

(m.) **Awans urzędników miejskich.** Rada m. Lwowa przeprowadzając reorganizację etatu służby manipulacyjnej magistratu powzięła na onegdajsem poufnem posiedzeniu, któremu przewodniczył prezydent p. Mochnacki (obecnych radnych 71) następujące uchwały:

1. Na nowy etat służbowy przeniesiono dotych-czasowych oficjantów: Henryka Prohaska, Mikołaja Zagórskiego, Franciszka Lewickiego, Stanisława Słu-zewskiego, Kazimierza Skibińskiego, Juliusza Schula, Antoniego Piotrowskiego i Piotra Węleszczyka.

2. Pominięto w nowym etacie dotychczasowego oficjanta Jana Gembarszewskiego.

3. Zamianowano oficjantami manipulacyj-nymi w VI. randze etatu służby miejskiej następu-jących kandydatów: Władysława Chmielewskiego (59 głosami), Józefa Szeremetę (54), Zygmunta Widenia (52), Eugeniusza Nowickiego (47), Zygmunta Sucho-rezowskiego (45), Augusta Garnysza (45 głosami) prowizorycznie z warunkiem uzyskania obywatelstwa austriackiego, Karola Zemelkę (43), Adama Kryk-wicza (42), Edmunda Poehego (39), Józefa Lanza (37) i Alfonsa Zaremę 36 głosami *extra statum*.

Zwycięstwo. Nie tylko Czesi, zyskali na kryzys Gautschowski, ale i my także. Oto *Czas* wczorajszy donosi, że p. minister oświaty wysłał do Lwowa i Krakowa specjalnego inspektora w celu zbadaania szkół muzycznych. Widocznie chcą nas wyczerzyć gry na kategorykach i dać nam sposób zarobkowania na szerokim świecie... Nie ma to jak dbały o dobro ludów... minister.

Przypadkowiec wykrycie zbrodni. Onegdaj wie-cieczem zgłosił się do policji Antoni Dudek, 13-letni chłopak, prosząc o przytułek. Podał on przy tej spo-sobności co następuje: Przed rokiem został Antoni Dudek wraz z swoim bratem Aleksandrem, liczącym lat 13, wywieziony przez ojca do Kotomyi, gdzie przyjął ich na wychowanie pewien kowal. U niego też pozostawali obaj chłopcy w terminie. Przedonęgił powrócił oni do Lwowa, chcąc odszukać swego ojca. W tym celu udali się do siostry, pozostającej w służ-bie u pewnego kapitana a która przed dwoma laty wyszła za mąż. Niestety, siostrzyzka nie tylko że nie chciała im dać żadnych informacji, ale wype-dziła z domu, odsyłając „do wszystkich diabłów“. Aleksander Dudek więc zgłosił się do policji i zeznał, że siostra jego Albina, będąc jeszcze niezamężną, po-wiła dziecie w Kopeczyńskich, gdzie ojciec był pod-owczas u pewnego właściciela dóbr kucharzem. Dziecko nowonarodzone Albina udusiwszy zakopłała koło domu. Świadekiem tego okropnego czynu miał być jego brat Aleksander, który wtedy o tem za-milczał.

Obecnie jednak, gdy siostra nasza — powiada Antoni Dudak — wypędziła nas i nie chce powie-dzieć, gdzie jest nasz ojciec, wyjawiam całą prawdę.

Policja uśmieciła chłopaka tymczasowo w arez-cie policyjnym, równocześnie zaś zarządziła dochode-nie w kierunku zbrodni dzieciobójstwa.

Muzyki wojskowe przystąpią w maju w miesiącu maju w następującym porządku: 17., 24. przed gmachem namiestnictwa; 4., 11., 18. i 25. w ogro-dzie miejskim; 7., 14., 28. przed jenerałną komendą; 9. i 30. przed domem inwalidów; 16. w parku styjskim; wreszcie 23 na strzelnicy miejskiej. Początek każdorazowo o godz. 5. Program każdej produkcji składa się z 8 utworów.

Ochotnicza straż ogniowa „Sokół“ zaprasza świętą Reprezentację gminy miasta Lwowa, oraz swoich członków honorowych i wspierających jakoteż wszystkich obywateli grodu naszego na nabożeństwo św. Florjana, odbyć się mające w dniu 4. maja w kościele OO. Karmelitów o godz. 6 1/2 rano.

Polowanie na jenerała. Onegdaj, pociągami Podwoleżyska-Lwów jechał w dalszą czy bliższą po-dróż pewien dostojnik rosyjski, przybyczony adjutant cara jenerośmiej, nazwiskiem Szweczenikow, w towar-zystwie jenerała Heintza. Panowie oficerowie zna-leżli już na granicy natrętnych ciekawości, którzy pragnęli spojrzeć nie tylko w twarz pp. jenerałów, ale i zajrzeć w ich paszporty. Zbrojni synowie Marsa na granicy austriackiej byli zjawiskiem tak interesują-cem, że nasza „Waht an der Grenze“ prosiła ich, ażeby graniczną stację dłużej obecnosć swą zaszczy-cili. PP. jenerałowię zauważyli zupełnie służnie, że są oni *hoffähig*, że przeto towarzystwo ich, straż-ników skarbowych mogłoby ich znużdzić. Argument tak trafny skłonił powołaną władzę do wysłania tele-graficznego zapytania na ręce co. namiestnictwa, któ-rego esencją było: „Co począć z pp. jenerałmi, dać im kwatery, czy pusić w dalszą podróż?“

Ze Lwowa nadeszła „od samego namiestnictwa“ odpowiedź z ogromną burą dla gorliwych urzędników. „Jakże można tak postąpić w obec pp. jenerałów, należących do święty J. C. M.! Należy natychmiast ich przepuścić, a nawet dodać im „niewdziadną“ straż honorową, ażeby w drodze nie stało się coś złego!“

Wyjechali tedy panowie do Lwowa i przybyli do naszej stolicy, gdzie stanęli w hotelu Langa. Po chwilowym pobycie przekonali się o troskliwości, jaką ich otaczano! Za sobą, przed sobą i obok siebie w-dzieli ludzi, którzy przypatrywali się im z natężoną ciekawością, badali ich ruchy z ścisłością botanika, obserwującą przez szkła ruchy jakiejś czulej rośliny. Ta czuła troskliwość oburzyła jednak pp. jenerałów tak dalece, że wysłali depeszę do ambasady rosyjskiej we Wiedniu, prosząc, ażeby postarano się o uszanowanie ich *incognito*. Ambasada do ministerstwa spraw zewnętrznych, ministerstwo do namiestnictwa — korespondencja ożywna!...

Jenerałowie nie mogą się jednak doczekać roz-ucji opinii pierwszy pociągim nieogłoszonym Lwów i udali się w dalszą podróż. P. Dymitr Szwecze-nikow jak nas zapewniają zapisał w swoim pa-mietniku następującą uwagę: „Do Austrii należy przy-bywać bez paszportu — to puszcza choćby był szpiegiem, jeżeli jednak masz paszport i pokażesz go, zwrócisz natychmiast na siebie uwagę i będziesz śle-dzony“ O ile ta uwaga jest trafną nie naszą jest rzeczą, sądzić. *Trop de bruit pour une omelette...*

Tajny lombard wyszedł agent policyjny Spang. Właścicielem i dyrektorką tegoż jest Cecylja Reiss, mieszkająca przy ulicy Kościelnej 1. 26. Przyjmuje ona na zastaw suknie i kosztowności, a nadto trudni się wypoczywaniem pieniędzy na lokalne procenta.

W jaki sposób Reissowa prowadzi interes, nie-chaj posłużą za przykład dwa fakty: Oto żona lakier-nika, Anna C., zastawiła kartki Bankowe zastawicze za kwotę 3 złr. Po upływie trzech tygodni żądała Reissowa 4 złr. 50 ct. Skończyło się na tem, że C. zostawiła owe kartki zastawicze w posiadaniu nie-chwiarki. Drugi fakt jest jeszcze ciekawszy: Paraśka Iwasiuk zaciągnęła u Reissowej pożyczkę w kwocie 7 złr., a po sześciu tygodniach zmuszoną była oddać 10 złr.

Nadmienić tutaj wypada, że klientela Reissowej składa się z biedaków, a przeważnie robotników ko-lejowych. Policja wdrożyła w tej sprawie dochodzenie.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Obrazy Siemiradzkiego w liczbie 5 przybyły już z Rzymu i będą od niedzieli wystawione w da-wnym hotelu angielskim na I. piętrze.

Przedstawienie amatorskie odbędzie się w Ko-łomyi w niedzielę 6. bm. na dochód tamtejszej cztelni im. Krzeszowskiego. Przedstawienie to urząda pięknie rozwijające się kołomyjskie Towarzystwo gim-nastyczne „Sokół“. Odegraną zostanie komedia pp. Abrahamowicza i Ruszkowskiego „Pospolite ruszenie“.

Teatr ruski pp. Biberowicza i J. Hryniewie-ckiego, rozpocznie z dniem 7. bm. przedstawienie w Podwoleżyskach. W poniedziałek 7. bm. przedsta-wienie będzie „Wesoła wojna“, opera komiczna w 3 aktach, we wtorek 8. „Przez zawiść w kajdany“, obraz ludowy ze śpiewami i tańcami, w środę 9. „Złoty“, tragedia F. Szylera, a we czwartek 10. „Baron egiński“, opera J. Straussa. Trupa teatralna pp. Biberowicza i Hryniewickiego należy do najzna-komitszych trup prowincjonalnych.

Ruch stowarzyszeń.

Zarząd kasy chorych i zgromadzenia towa-rzystwa krawców i kusiernicy utworzył swe biuro dnia 1. bm. przy ul. Halickiej 1. 18 drugie piętro; wszelkie sprawy dotyczące się tego stowarzyszenia będą załatwiane co najmniej od 6. do 9. wieczór, a w nie-dziele i święta od 9. do 12. z rana. Wszystkie wkładki uprasza zarząd w oznaczonych godzinach do tegoż biura, nadsyłać.

znioną — przyjęto zgromadzenie proponowane zmiany w bloc —

P. Bieńkowski postawił znowu cały szereg poprawek do następnych paragrafów. Po gorącej jednak obronie wniosków wydziału przez pp. dra Łuczkiewicza i dra Dziędziewiczów, walne zgromadzenie przyjęło w bloc cały projekt bez zmiany według wniosku wydziału.

W końcu uchwalono zgromadzenie przez powstanie p. Władysława Janikowskiego uznania za zajęcie się urzędowaniem przedstawicieli amatorskich w „Sokole”. Koniec posiedzenia o godz. 10. min. 15.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Z powodu kłopotów wzbudzonych wprowadzaniem do Galicji i przewozu przez Galicję owies i kóz pochodzących z całej guberni Łomżyńskiej w Królestwie Polskiem.

Czerńowiec 3. maja. Izba handlowa i komitet hodowców bydła postanowili wnieść protest przeciw szkodliwym jakże naroznie jest było do Galicji i Bukowiny na targu wiedeńskim, a przedewszystkiem skonsultować, że na Bukowinie nie panuje weale zaraza bydła. (G. L.)

Przegląd polityczny.

* Komitet obywatelski w Zabnie odniósł się do namiestnictwa z przedstawieniem konieczności rozwiązania rady gminnej i ustanowienia komisarzy rządowych, pod którego zarządkiem zniszczone pożarem miasto mogłoby odbudować się w sposób odpowiadający wymogom bezpieczeństwa. Jest to jeden z licznych dowodów niedołęstwa i apatii prowincjonalnej!

* Minister rolnictwa zaasygnował z państwowego funduszu melioracyjnego kwotę 15.480 złr., jako dwie pierwsze raty subwencji na regulację Wisłoka w myśl specjalnej ustawy krajowej przeprowadzić się mającej. Zarazem zatwierdził minister rolnictwa regulamin wykonawczy dla tej regulacji.

* Klerykały gniewają się na Polaków za ich zastrzeżenie w sprawie wniosku księcia Liechtensteina. *Graser Tagblatt* pisze: „*Difficile est satyram non scribere*”. Nie wiemy jeszcze co nasi posłowie sądzą o tem oświadczeniu, ale my jesteśmy oburzeni raz z powodu nieprzebiegłej krytyki, a powtórze że katolicy Polacy z wrzaskami względów na żydów śmiały naruszyć szkołę wyznaniową. A zresztą o ile wiemy zarzut nie jest zupełnie słuszny. W Polsce mają szkołę wyznaniową, powtórze jest tam katolicka, a jeżeli się Polacy oświadczyli przeciw żydom, to z pewnością dlatego, że chcą się uchronić od żydowskich i katolickich nauczycieli. Jak powiedzieliśmy nie mamy jeszcze żadnej informacji, co posłowie nasi myślą w deklaracji — nas ona oburzyła. Jeżeli panowie w Galicji taką dają odprawę zdaniom całego prawie chłopstwa (zaprawdę chłopstwa P. R.) wówczas i jego reprezentanci mogą zarazem stać się obojętnymi dla żądań Polaków. Gdy się w obec nas powołują na — żydów, wówczas — adieu większość!

* Według twierdzenia *Nar. Listów*, pp. Rieger i Clam wspólnie pracowali nad wnioskiem szkolnym Liechtensteina i dopiero na życzenie obu tych koryfeuszów czeskich wykreślono z projektu rzeczowego postanowienie pierwotne, iżby językiem wykładowym w szkole ludowej był wyłącznie język macierzysty uczęszczających dzieci. Wykreślenie to stało się miarą do celu, aby wniosek klerykalny ten łatwiej otrzymał może aprobatę. — Całemu temu doniesieniu *Narodn. Listów* zaprzecza najkategoryczniej wiedeński korespondent *Politiki* i powiada, że od początku do końca jest ono tendencyjnie myślnie. Ani Rieger, ani Clam nie kooperowali w redakcji projektu Liechtensteina, a skazówka do wykreślenia owego postanowienia z tekstu wniosku wyszła z całkiem innej strony. Poprostu wydumano jego autorów, że mogą sprawie swej zaszkodzić, jeśli poruszą kwestję języka wykładowego.

* Okólnik wysłany przez serbskiego prezydenta ministrów pana Christicia do prefektów następującej treści: Powołano zaufaniem króla wśród okoliczności bardzo trudnych do przewodniczenia w gabinecie i kierowania sprawami wewnętrznymi, uważam to za najwyższy swój obowiązek usprawiedliwić najwyższe zaufanie i oddać tronowi i krajowi potrzebne usługi. Do tego potrzeba wszystkich podwładnych organów i zależnych władz. Tylko przy współudziale wszystkich czynników administracji mogą być usunięte trudności sytuacji. W dalszym ciągu okólnika rozpisuje się minister nad znaczeniem i zadaniem policji, której służba jest zarówno trudna jak ważna. Zadaniem jej utrzymać powagę prawa i gwarantować bezpieczeństwo osoby i majątku, usuwać wszelkie groźne ludności niebezpieczeństwa i każdego zbrodniarza wydać katowi. Dla rozwoju tak potrzebnej instytucji i stworzenia poważnej sytuacji, potrzeba, aby państwo było silne na wewnątrz, a szanowane na zewnątrz. Dalszy ciąg okólnika możemy spokojnie przemilczeć. Cały dalszy ciąg poświęcony jest szczegółowemu zaprzęgnięciu prezydenta ministrów na służbę policyjną.

(Telegramy i innych pism.)

Warszawa 2. maja. Rosyjskie ministerstwo komunikacji przedłożyło radzie państwa żądanie nadwyżkowego kredytu w kwocie 15 milionów rubli na pomnożenie wagonów na drogach żelaznych Moskwa-Breść, Petersburg-Warszawa, Demblin-

Dąbrowa i na kolei nadwiślańskiej. Prócz tego żąda wymienione ministerstwo kredytu 32 milionów rubli na dopełnienie roboty przy kolejach strategicznych. (N. R.)

Wiedeń 2. maja. Dowiaduje się z bardzo dobrego źródła, że delegacje wspólne zwolane będą 5. czerwca. (N. R.)

Budapeszt 3. maja. Hr. Arnim, syn słynnego ambasadora niemieckiego w Paryżu, który został skazany w znanym procesie jaki mu Bismarck wytoczył, przebywał od kilku dni w Budapeszcie i zajmuje się zbieraniem dat do książki, którą zamierza wkrótce wydać w obronie cześci i sławy ojca. Hr. Arnim stykał się z temi wszystkimi osobami, które były w stosunkach z jego ojcem, między innymi z hr. Emanuele i Juliussem Andrassem, z Szilaghyim, Parmondym. Z Budapesztu uda się hr. Arnim w odwiedziny do Stróssmayera, którego łączący ściślejsze węzły ze znanym ambasaderem. (W. Allg. Ztg.)

Paryż 2. maja. Tutejsze dzienniki donoszą, że wkrótce w polityce Rosji dotyczącej kwestji bułgarskiej zajdzie zmiana. W jakim jednak kierunku zmiana nastąpi, tego dzienniki nie podają. (W. Allg. Ztg.)

Berlin 2. maja. Dr. Bardeleben, który został powołany wczoraj pierwszy raz do konsultacji z cesarzem należy do rzędu najznakomitszych dyagnostów szkoły berlińskiej. Jest on przytem znakomitym operatorem, choć nie należy do tych, którzy wywiesili sztandar z napisem „*krajanje a tout prix*”.

Po konsultacji, zapytany przez cesarza odpowiedział dr. Bardeleben, że tak na podstawie zdania innych lekarzy jak wedle jego własnego przekonania, uważa, iż cesarz jest w pełnej rekonwalescencji i że można żywić nadzieję lepszej przyszłości. (W. Allg. Ztg.)

London 2. maja. Nie wierzą tu w zaprzeczenie, jakoby podróży króla szwedzkiego do Włoch i Hiszpanji nie miała żadnego politycznego znaczenia. Przeciwnie, przeważa zdanie, że podróży ta będzie miała tego rodzaju następstwa, iż w razie konfliktu Szwecji wbrew interesowi Danji stanie po stronie mocarstw sprzymierzonych. (W. Allg. Ztg.)

Sofja 2. maja. Słychać, iż rząd został powiadomiony, że miejscowa milicja przygotowywała się na uwolnienie Popowa na wypadek gdyby został skazany. Przedsięwzięto więc wszelkie środki ostrożności, aby temu przeszkodzić. (Budapester Tagblatt.)

Czerńowiec 2. maja. Wczoraj została otwarta kolej Hatna-Kimpolung. Pierwszy pociąg powiódł hr. Pino, hr. Wasilkę, dra Kochanowskiego i wielu innych dygnitarzy. (N. fr. Presse.)

Belgrad 2. maja. Zamierzone przez rząd ograniczenie wolności prasy jest głównie wymierzone przeciw opozycyjnym dziennikom. *Borac* organ młodo-liberałów przestał wychodzić. (N. fr. Pr.)

Paryż 2. maja. Sprawozdawca paryskiego dziennika *Matin* miał w tych dniach sposobność rozmawiania z jen. Hurka. Jenerał miał go zapłacić, czy Francja oczekuje rychłego wybuchu wojny. Otrzymałszy zaprzeczającą odpowiedź, mówił jenerał dalej: „My nie oczekujemy jej także, a pogłoski mało nas obchodzą. Nasze twierdzenie w dobrym stanie, atoli wojska nie powiększyliśmy wiele. Nie wynika z tego, żeby wojna była bardzo odległą, gdyż dziś za nie rezygnę nie można. Wszystko przemawia jednak za tem, że wojna nie jest jeszcze bliska, że nie zagraża bezpośrednio, że nie wybuchnie w tych kilku miesiącach. Kto wypowie wojnę, ten przyjmie na siebie ogromną odpowiedzialność, a tego właśnie nikt sobie nie życzę. Nikt nie wydaje dziś wojny ze swobodnym umysłem, gdyż w najbliższą wojnę zaplątały się musiały wszystkie państwa z wyjątkiem może — Portugalji. Rosja wie, na jakie państwa i na jakich sojuszników może liczyć, a jeżeli potrójne przymierze nie zapewni się o neutralności Francji, to natomiast Francja wie, jakiego ma sprzymierzeńca. Włochy — którym jen. Hurko odmawia wszelkiego znaczenia — mogłyby tylko w takim razie coś zdziałać, gdyby im Anglia przysłała na pomoc flotę. Rosja nie zgromadziła w Polsce żadnych nowych wojsk (?), gdyż nie spodziewa się ona w tej chwili wojny, a zresztą nie wystąpi ona w żadnym razie zaczepnie. Gdyby ją wbrew oczekiwaniu zaczepiono, stałaby się w wytrzymanie kilku klęsk bez uszczerbku sił i bez zdemoralizowania żołnierzy. (Politik.)

Wiedeń 3. maja. Według nadeszłych tu urzędowych wiadomości jest stan wychodźców do Ameryki północnej i południowej bardzo smutny. Rządy austriacki i węgierski ostrzegają więc przed wychodźstwem w interesie samych wychodźców. (G. L.)

Wiedeń 3. maja. Utworzony w Paryżu „Comité Génér. Austro-hongrois de l'Exposition universelle a Paris” nie ma charakteru urzędowego, ale wyłącznie prywatny. Rząd austriacki nie bierze żadnego udziału w wystawie paryskiej. (G. L.)

Berlin 3. maja. *Berl. Pol. Nachr.* występują znowu przeciw walorom rosyjskim, dowodząc, że Rosja wkrótce nie będzie w stanie wypłacić kuponów płatnych w złocie. *Nat. Ztg.* donosi, że prof. Gneist ma zostać baronem. Dr. Bergmann oświadczył, że milczy w obec napadów Mackenziego nie dlatego, żeby czuł jaką winę, ale ponieważ nie chce prowadzić sporów przy życiu chorego monarchy. (G. L.)

Berlin 3. maja. Cesarzowa Wiktorja wraz z księżniczką Wiktorją wychodziły do nawiedzonych powodzią okolic nad Łabą. (G. L.)

Tirnowa 3. maja. Ks. Ferdynand przybył tu wczoraj z Grabowy i zabawi do świąt wielkanocnych (starego stylu). Tak tutaj, jak i na całej drodze z Grabowy ludność przyjmowała księcia z zapalem. (G. L.)

Rzym 3. maja. Skrajna lewica wniosła podpisaną przez 19 jej członków moję tej treści: Izba uolewa, że zamiar wyprawy afrykańskiej został usunięty z pod jej obrad, gdyż ekspedycja ta była przeciw państwu i interesom kraju. Wzywa się rząd do odwołania korpusu ekspedycyjnego.

Wymiana ratyfikacji austro-włoskiego traktatu handlowego nastąpi dzisiaj wieczorem. Dziennik *Capitano Fracassa* donosi, że minister skarbu oświadczył w obec kilku osób, iż skutkiem wczorajszej uchwały izby chce podać się do dymisji.

Z Rady państwa

Telegramy „Dziennika Polskiego”

Wiedeń 3. maja. Na wczorajszym posiedzeniu Izby Weitolof w dalszym ciągu mowy rozważał jeszcze korzyści, jakie powstały dla Czech z urzędowania z czasów Gautscha przybocznych rad przemysłowych oraz takież szkoły w Pradze. Po dwugodzinnej mowie Weidlofa nastąpiły faktyczne sprostowania.

Tuerk oświadcza w imieniu związku narodowców niemieckich, że za wnioskiem Liechtensteina głosować nie będą. Następują wołania, by mowca zakończył, co też następuje.

Sieg m u n d (z klubu niemieckiego) polemizuje z Heroldem. (Wołania: zaprzastać!)

Wśród ogólnej wesołości polemizuje następnie Lazansky z Bendelem.

Specjalny sprawozdawca Czerkawski wypowiada uwagę, iż gdy naród pełen żywotności z długiego zaniebania dźwiga się ku nowemu życiu, to wszelka zapora napotykaną w dążeniach swoich uważa jako krzywdę, rząd powinien się więc starać wszystkie niedostatki usunąć. Mowca przypomina, że przez uchwalenie budżetu jeszcze nie uchwala się zaufania dla rządu, gdyż czyni się to jedynie ze względu na potrzeby gospodarki państwowej.

Przy głosowaniu przyjęto tytuł zarząd centralny 189 głosami przeciwko 53. Przeciwno głosowali: Młodoceści, klub niemiecki, demokraci, antysemita i Słowianie dr. Gregore.

Wiedeń 3. maja. Subkomitet spirytusowy zawiadomiono poufnie, że Tisza godzi się odstąpić od projektu rządowego w dwóch punktach, mianowicie na pewne podwyższenie bonifikacy dla gorzelni rolniczych i „pewne” ograniczenie gorzelni kociokociowych na korzyść gorzelni rolniczych. Co do innych zmian projektu ustawy, a głównie w kwestji podwyższenia kontyngentu, oświadczył węgierski minister finansów, iż żadna zmiana w tym kierunku nie jest dopuszczalna. Podkomitetowi nie pozostało więc nic innego, jak pracę swą tak prowadzić, iżby całą ustawę przedyskutował do najbliższej sesji.

Wiedeń 3. maja. Na dzisiejszym posiedzeniu pierwszy zabrał głos nieunikniony mowca Turk. Tenże oświadczył, że antysemita mają być z tego powodu przeciwni wnioskowi Liechtensteina, że jeżeli duchowni wykonywali wspólnie nadzór nad szkołami średnimi, wówczas dzieci wychowywane by były w duchu słowiańskim.

Gregore (Słowianin) wystąpił z ostrą a służną polemiką przeciw zgubnemu działaniu pangermańskiego *Schulvereinu*. Towarzystwo to rozporządzało wielkimi środkami, szerzyło szybkość zaraze aspiracji germańskich w Krainie.

Mowca zwraca uwagę, że działalność tego towarzystwa nie tylko przeciw Słowianom, ale także przeciw całości i bezpieczeństwu Austro-Węgier jest wymierzona. Mowca ostrzega, że pangermanizm jest dla bytu monarchji zgubniejszym, aniżeli nawet panslawizm.

Lu e g e r w długiej mowie rozwinął się nad sprawą nadzoru szkolnego. W ciągu jego mowy liberalni niemieccy robili formalny tumult.

Z gwałtownej mowy Lugera wyniosła izba przekonanie, że mowca sprawy, o których nie mógł mówić w radzie miejskiej wiedeńskiej, wyciągnął przed forum parlamentu.

Foreger krytykował postępowanie klubu niemiecko-austriackiego z powodu wczorajszego głosowania.

Godzina 2. min. 30 po południu, posiedzenie trwa dalej.

Wiedeń 3. maja. Wiceprezydent izby Clam postanowił złożyć mandat. Jako jego następcę na godność wiceprezydenta wymieniają ks. Liechtensteina.

Hr. Sal m objąłby w takim razie przewodnictwo klubu klerikalnego.

Przewodniczącym komisji budżetowej ma zostać ks. Czartoryski.

Telegramy „Dziennika Polskiego”

Wiedeń 3. maja. Pod przewodnictwem cesarza odbyła się wczoraj północnej-godzinna narada ministerjalna, w której wzięli udział: Kalnoky, Kallay, Bauer, Tisza, Orczy, Taaffe i Dunajewski.

Obradowano nad przedłożeniami dla delegacyi, dla których terminu nie można było i dziś wyznaczyć dokładnie, gdyż trudno przewidzieć, jak długo potrwa Rada państwa. Pierwotnie myślano zwolnić delegację na 4. czerwca.

Orczy i Fejervary odjechali wczoraj, Tisza dziś odjeżdża.

Wiedeń 3. maja. W ciągu rokowań Clama z hr. Taaffem, oświadczył ten ostatni, że zachwianie pozycji ministra Gautscha mogłoby pociągnąć za sobą upadek całego gabinetu. Taaffe prosił go przytem usilnie, aby zaniechano dalszych ataków przeciw ministrowi oświaty, jeżeli Czechom zależy na utrzymaniu u steru teraźniejszego ministerstwa.

Gdy następnie przyrzekł uwzględnić życzenia Czechów, otrzymał zapewnienie, iż będą głosować za budżetem oświaty. Kryzys Gautschowski jest więc stanowczo szczerliwie zażegnany.

Wiedeń 3. maja. Taaffe zobowiązał się spełnić następujące życzenia Czechów: podziak fakultetu teologii na wszechnicy praskiej, ułatwienia w sprawie niemieckiego języka przy egzaminach państwowych i objęcie gimnazjów w Kromieryżu i Węgier. Hradyszu na koszt państwa.

Wiedeń 3. maja. Senat złożony do osadzenia sprawy Schoenerera składać się będzie wyłącznie z radców sądu krajowego.

Berlin 3. maja. Profesor Gneist został wyniesiony do stanu szlacheckiego.

Berlin 3. maja. Stan zdrowia cesarza polepszył się nieco. Lekarza radzą, aby cesarz zajmował się tylko wyjątkowo ważnymi sprawami państwa, gdyż wszelkie zbędne wyteżenie umysłu powinno być unikane.

Berlin 3. maja. Wedle najnowszych wiadomości z Kamerunu ekspedycja niemiecka wysłana pod przewodnictwem porucznika Kunda została w straszny sposób zmasakrowana. Resztki jej znajdują się w najstraszniejszym położeniu.

Berlin 3. maja. *Freisinn. Ztg.* podaje wiadomość, która brzmi prawie nieprawdopodobnie, tak straszne światło rzuca na postępowanie junkrów pruskich. Oto kapelan domu sierot po wojskowych w Poczdamie, nazwiskiem v. Ranke, wypowiadając mowę żałobną z powodu śmierci cesarza Wilhelma użył tych słów: „Bóg dał szczęśliwy koniec cierpieniom cesarza, mój synu, ażeby i cesarzowi Fryderykowi tegoż udzielił, błagając go równocześnie o zdrowie dla następcy tronu Wilhelma. Tak samo modlić się miał kapelan w Odeburgu n. M. tak także błażał Boga „*um baldige Erlösung*”, kaznodzieja Conlon w kościele św. Franciszka w Berlinie!

Paryż 3. maja. Boulanger zamierza przedsięwziąć podróż do departamentu du Nord, jako kontrolę demonstracji podróży prezydenta.

London 3. maja. Postawę Grecji w obec Turcji uważają tu za bardzo poważną i obawiają się wybuchu groźnych walk na Krecie.

Bruxela 3. maja. Nie ma dnia żeby nie było jakichś starć pomiędzy liberałami i antysemitami, tak, że rząd musiał przedsięwziąć środki zabezpieczające spokój publiczny.

Rzym 3. maja. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu zajmowano się wyłącznie sprawą polityki afrykańskiej. Crispi w dłuższej przemowie wypowiedział, że po wyjaśnieniach, jakich udzielił parlamentowi minister wojny, izba powinna jasno się oświadczyć w kwestji prowadzonej przez rząd polityki afrykańskiej.

Wiedeń 2. maja. Giełda pieniężna. Kredyty 273.30.

Praga 3. maja. *Narodni Listy* donoszą, że w niedługim przeciągu czasu stosunek między gabinetem a prawicą znów się zaostriży, a kryzys będzie o wiele silniejszy, niż ta, która z powodu budżetu ministerstwa oświaty miała miejsce.

Sposobność od tego następuje pierwsze czytanie wniosku ks. Liechtensteina. Skutkiem różnicy w zapatrywaniach prawicy, jak niemiennie w skutek wpływu dworu, który nie życzę sobie przyjęcia wniosku Liechtensteina, znalazł się gabinet w położeniu bez wyjścia.

Narodni Listy nie wątpią, że znaczna część prawicy starać się będzie usilnie o utrzymanie gabinetu; wyrażają jednak przekonanie, że głosowanie w sprawie tego wniosku będzie zabójczem dla istnienia dzisiejszej większości.

Rzym 3. maja. Wypadek, jaki wydarzył się ks. następcy tronu, nie pociągnie za sobą złych skutków. W ciągu dnia wczorajszego wszystkie, prawie dwory europejskie popieszczyły z wyrażeniem ubolewania, wyrażając zarazem radość, że reny księcia nie są niebezpieczne.

Paryż 3. maja. Cztery nieznane bliżej indywidua zakradły się wczoraj pod wieżankę Rocheforta. Kiedy tenże ukazał się w oknie, padły nagle strzały, Rochefort wczoraj się cofnął. Otrzymał on listy z pogroźkami, że dom jego w powietrze zostanie wysadzony.

Berlin 3. maja. Stan zdrowia cesarza Fryderyka polepszył się.

Cesarzowa otrzymała pismo dziękczynne od królowej Anglii, w którym ta ostatnia w nader serdecznych słowach dziękuje za uprzejme przyjęcie w Berlinie.

Berlin 3. maja. Dzienniki opozycyjne odstawiają sprawę nader ciekawą. Oto od chwili objęcia rządów przez cesarza Fryderyka powstało formalne biuro prasowe, mające na celu rosywanie do całej prasy kartelowej komunikatów oczerzających dwór a zwłaszcza cesarza. Dzienniki opozycyjne grożą ogłoszeniem nazwisk całej redakcji, jeżeli biuro nie zaprzestanie swej akcji.

Dublin 3. maja. W odpowiedzi na pismo papieżkie liga narodowa wygotowała manifest, który oświadcza, że Irlandczycy są wiernymi synami kościoła, że uznają, iż w sprawach wiary papież jest ostatnią instancją, że jednak sprawy polityczne nie wchodzi w zakres jego działania, zwłaszcza sprawy, o których źle jest poinformowany. Liga

zaznacza, że świętopietrze zbierane po kościółkach i nadal ma być składane na cele narodowe. Niższy kler wzbiera się w niektórych miejscowościach odczytać z kaszaliny pismo papieżkie.

Paryż 3. maja. Pisma wojskowe występują gwałtownie przeciw t. z. *secretariat particulier*, rodzajowi gabinetu cywilnego, jaki złożył sobie nowy minister wojny pod przewodnictwem byłego prefekta Lagrange de Langre. Pisma te twierdzą, że postąpienie to jest przeciwne interesom armji, do której wchodzi się w ten sposób czynnik polityczny.

W myśli projektu b. ministra wojny Ferrona przystąpiono obecnie do reorganizacji t. z. alpejskich batalionów strzeleckich *chasseurs de montagne* celem znacznego powiększenia ich liczby. Bataliony składać się będą nie jak dotąd z 4 ale z 6 kompanji.

Przystąpiono również do utworzenia dwóch pułków artylerji górskiej.

Wiedeń 3. maja. Giełda zbożowa. Pszenica 7.45, na jesień 7.71, owies 5.79, żyto 6.02, kukurudza 6.91.

Przyjechali do Lwowa

dnia 3. maja 1888 r.

HOTEL ŻORZA. O. Schnel, z Firlejówki. J. hr. Tarnowski, z Chorzelowa. W. Ustrzycki, z Czajstycz. K. Erdmenger, z Ujsoła. E. Kozicki, z Tustoskiego. J. dr. Antoniewicz, ze Skomoroch.

HOTEL FRANCUSKI. K. Krzyżanowski, z Lisaka. W. Kozłowski, z Krakowa. K. Abgarowicz, z Rohatyna. Dr. A. Kosiba, z Tarnopola. J. Schmal, z Wiednia. K. German, z Wiednia. J. Wiekla, z Wiednia.

HOTEL LANGA. M. Rokosowski, z Tarnowicy. I. Neudörfer, z Wiednia. H. Gironelli, z Wiednia. W. Pokorny, z Wiednia. C. Fritzsche, z Bonn. R. Anderl, z Monachium. W. Abelles, z Wiednia.

HOTEL ANGLEISKI. W. Waygart, z Przemysła. T. Link, z Chodorowa. R. Bartmański, z Leszczyn. F. W. Lipp, z Jas.

NADEŚLANE.

„Cincinnatiabka”

Specjalista chorób dziecięcych

Dr. Antoni Wachtel

b. asystent uniwersyteckiego i 1-szy sekundariusz kliniki i szpitala dla dzieci w Krakowie, mieszka przy ulicy Wałowej, l. 11, I. piętro.

ordynuje od godz. 3. — 5.

Dr. med. Teodor Jendl

po studiach na klinikach prof. Rosenthala w Wiedniu i prof. Charcot'a (Salpêtrière) w Paryżu ordynuje w chorobach nerwowych, codziennie od 2—4

ulica Wałowa, liczbą 31.

Specjalista chorób nerwowych

Dr. J. PRUS

b. asystent kliniki chorób wewnętrznych Uniw. Jag. — po odbyciu specjalnych studiów w zakresie chorób nerwowych pod kierunkiem prof. Charcot'a w Paryżu mieszka przy ulicy Kościuszki nr. 7, parter do J. W. Brykzyńskiego, obok gmachu Wydziału krajowego.

Ordynuje od 2—4 po południu.

Dr. BERGER

specjalnie dla chorób płciowych.

Poradnik jego 1 zł. 20 ct.

(Kosztu pocztowe 30 ct.)

2265

Ulica Karola Ludwika liczbą 7.

Ordynacja dyskretna, także listownie, oraz i lek.

Wszelch nauk lekarskich

Dr. A. Gońka

po odbyciu specjalnych studiów dentystycznych w zakładach uniwersyteckich dentystycznych w Berlinie otworzył

Atelier dentystyczne

przy ulicy Kopernika l. 5

i ordynuje od godziny 9. do 1. i od 3. do 5.

Wszystkie operacje dentystyczne na żądanie bezboleśnie, przy znieczuleniu kokałn lub gazem rozswelającym (Lusigas).

2266

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

Sztuczne zęby poprawne w złoto i kauczuku.

